

**P E N
N O R W A Y**

BAR HUMAN RIGHTS
COMMITTEE OF
ENGLAND & WALES

**PEN Norveç,
Türkiye İddianame Projesi
İddianame İnceleme Raporu**

Cumhuriyet Gazetesi Davası

Aska Fujita Q.C.

Yayınlanma tarihi: 3 Aralık 2020

PEN Norveç, Türkiye İddianame Projesi'ni Tanıtıyor

PEN Norveç olarak, Türkiye'de ifade, basın ve örgütlenme özgürlüğünü hedef alan davaları yeni bir yaklaşımla gündeme getiriyoruz: Türkiye İddianame Projesini.

2020 yılında Türkiye'den ve Avrupa'nın birçok ülkesinden yargıç, avukat ve akademisyenle işbirliği içinde, öne çıkan basın ve sivil toplum davalarından 12'sinin iddianamelerine yönelik rapor hazırlıyoruz. Her rapor bir iddianameye odaklanıyor. Beş farklı ülkeden hukuk ve insan hakları uzmanları 12 iddianamenin Türkiye mevzuatına ve uluslararası standartlara uygunluğunu inceliyor.

Projemizle Türkiye'deki hukuk kriziyle ilgili uluslararası tartışmaları somut bir zemine taşımayı ve Türkiye'deki standartları yükseltecek diyalogları verilerle desteklemeyi hedefliyoruz. Yayınladığımız tüm raporlara norskpen.no adresinden ulaşabilirsiniz.

Projenin başında PEN Norveç'in Türkiye danışmanı olan Caroline Stockford bulunmakta, Aşkın Duru ise projenin Türkiye koordinatörü olarak çalışmalarını koordine ediyor.

Bu proje, Norveç Dışişleri Bakanlığı, İstanbul İsveç Konsolosluğu ve Heinrich Böll Vakfı tarafından desteklenmektedir.

İngiltere ve Galler Baro İnsan Hakları Komitesi Hakkında

Baro İnsan Hakları Komitesi ("BHRC") İngiltere ve Galler Barosunun uluslararası insan hakları koludur. Hukukun üstünlüğü yoluyla adalet ilkesinin ve temel insan haklarına riayet edilmesinin geliştirilmesine adanmış ve müstakil bir organ olan Komite İngiltere ve Galler Barosu Konseyinden bağımsızdır. Bünyesinde İngiltere ve Galler Barosunda barrister [İngiltere'deki yargı sisteminde çoğunlukla yüksek mahkemede görev yapan avukat] olarak görev yapan avukatlar, hukuk alanındaki akademisyenler ve hukuk öğrencilerinden oluşan üyeleri bulunmaktadır.

BHRC'nin faaliyet alanı kendi yargı yetkisinin olduğu İngiltere ve Galler hariç dünyanın her yerine uzanmaktadır. Bu durum Komite'nin rolünün bağımsız fakat hukuken nitelikli bir gözlemci ve kritik olması ihtiyacını yansıtmaktadır.

Aska Fujita Q.C. Hakkında

Aska Fujita, Birleşik Krallık Londra'da, 5 King's Bench Walk'a bağlı çalışan bir avukattır [barrister]. Ceza hukuku ve dolandırıcılık konularında uzmanlaşmakla birlikte şüpheli ölümlerle ilgili davalarda da görev almıştır. 2011'de İngiltere ve Galler Barosu'na katılmıştır ve İnsan Hakları Komitesi'nin üyesidir.

İçindekiler

PEN Norveç, Türkiye İddianame Projesi'ni Tanıtıyor	2
İngiltere ve Galler Baro İnsan Hakları Komitesi Hakkında	3
Özet	5
İddianamenin arka planının özeti	7
<i>İddianamenin Türk hukuku bakımından değerlendirilmesi</i>	<i>7</i>
<i>İddianamenin formaliteleri.....</i>	<i>8</i>
İddianamenin "Soruşturma Evrakı İncelendi" bölümü	10
Bölüm I: "Giriş"	11
<i>İddianamede sunulan delillerin değerlendirilmesi.....</i>	<i>14</i>
Bölüm VII: "KOM (Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi) şube analiz raporları - A: ByLock kullanımı"	14
Bölüm IX A: "Sosyal Medya Paylaşımları"	15
Bölüm IX B: "Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar ve MİT tırları haberi"	16
Bölüm IX C: "Kronolojik Olarak Delil Olarak Kabul Edilen Haberler ve Makaleler"	17
Bölüm X: "Yayın politikasındaki değişikliklerle bağlantılı diğer göstergeler"	19
Bölüm XI: Cumhuriyet gazetesinde yayın politikasındaki değişiklikleri ve eski yazarları ve diğer yazarlar ayırma sürecini anlatan tanık ifadesi	23
Bölüm XII: "MASAK (Mali Suçları Araştırma Kurulu) raporlarında şüpheli tespit edilen hareketler"	23
Bölüm XIII: "Sanıkların savunmaları"	25
<i>İddianamenin uluslararası standartlar bakımından değerlendirilmesi</i>	<i>28</i>
Adil yargılanma hakkı	28
Kanunsuz ceza olmaz	30
İfade özgürlüğü	30
Sonuçlar	34

Analizde iddianamenin tercüme edilmiş hali kullanıldı. Tercüme edilmiş versiyon, uygulama için bölümlerin gerekli olmadığını düşünen hukuk danışmanı tarafından kısaltılmıştır. Bu kısaltmalara rağmen tercüme edilmiş versiyonu 150 sayfadan oluşuyordu ve bu iddianamede yer alan içeriği ve iddiaları ortaya koymak için yeterli materyalden fazlasını sağlayacağından eminiz.

Özet

1. İncelenen iddianame, iddianame no. 2017/1480, Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni, Gazeteciler, Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Üyeleri / İcra Kurulu Üyeleri ve muhasebeciler gibi çeşitli görevlerde bağlantılı 19 sanığı FETÖ / PDY¹, PKK / KCK² ve DHKP / C³'yi desteklemekten terör suçları ile ilişkilendirmektedir.
2. İddianame sanıkların her birinin Devlet ile anlaşmazlık içinde veya devleti eleştirerek siyasi görüşlerini ifade ettiklerini belirtmektedir. Ancak, bu durumun sanıkların ifade özgürlüğü hakkının hukuka uygun bir şekilde kullanılması yerine neden suç teşkil ettiğini uygun bir biçimde açıklayamamaktadır. Dolayısıyla, iddianame Devlet ile anlaşmazlığı terörizmi desteklemekle ve dolayısıyla da haksız bir biçimde cezai bir suçla eşleştirmektedir. Bu durum Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 170(4)⁴ ("CMK") "*İddianamede, yüklenen suçu oluşturan olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır*" maddesini açıkça ihlal etmektedir. Ayrıca, bir sanığın kendisine yöneltilen suçlamaların niteliğini ve sebebini bilme hakkını düzenleyen AİHS 6(3) Madde / MSHUS 14. Madde ile AİHS 10. Madde /MSHUS 19. Maddesindeki ifade özgürlüğü hakkını ihlal etmektedir.
3. Ayrıca iddianame Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan makaleler, sosyal medya paylaşımları, telefon verileri, mali kayıtlar ve tanık ifadeleri de dahil olmak üzere birçok "delil" biçimi sunma iddiasına rağmen, sanıkların bir suç işlediklerini ispatlayabilecek herhangi bir delile işaret etmemektedir. Bu durum, iddianame hazırlanmadan önce bir suçun işlendiğine dair yeterli şüphenin olmasını gerektiren CMK'un 170 (2) Maddesinin ihlalidir.

¹ Türk hükümeti, Fethullah Gülen'in dini hareketini resmi olarak Fethullahçı Terör Örgütü (*Fethullahçı Terör Örgütü*) ve Paralel Devlet Yapılanması olarak tanımlamıştır: <https://www.reuters.com/article/us-turkey-gulen/turkey-officially-designates-gulen-religion-group-as-terrorists-idUSKCN0YM167>

² Kürdistan İşçi Partisi (*Partiya Karkeren Kurdistan*) 1970'lerin sonunda, Türkiye içinde bağımsız bir Kürt devleti çağrısında bulunarak kuruldu. Kürdistan Topluluklar Birliği (*Koma Civaken Kurdistan*) PKK'yi içeren bir çatı örgüt olarak çalışmaktadır: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/866092/Turkey_country_policy_and_information_note_Kurdistan_workers_party_PKK_February_2020.pdf

³ Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (DHKP / C), Türk Hükümetini Marksist bir hükümetle değiştirmeyi amaçlayan aşırı sol bir gruptur ve ABD ve AB tarafından terör örgütü olarak tanımlanmıştır: <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-21296893>

⁴ Tercüme edilmiş versiyonuna erişim: https://www.legislationline.org/download/id/4257/file/Turkey_CPC_2009_en.pdf

4. Ek olarak iddianamede, CMK'nın 170(5) Maddesi kapsamındaki denge şartına aykırı bir biçimde sanıkların lehine olan hususlar yer almamaktadır. İddianame davanın sanıklar lehine yorumlanabilecek herhangi bir yönünü dikkate almamakta veya değerlendirmemektedir.
5. Bir diğer önemli boyut ise, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin ("AİHM") kilit kararlarının iddianamede yer alan hukuki analizi doğru değil ve çarpıtılmıştır. Özellikle, kararlardaki bölümleri kovuşturmaya yardımcı olabilecek, oran dahil, ikincil görüşlerden alıntı yaparak görmezden gelme eğilimi de bulunmaktadır. Bu görmezden gelme durumu, Türk mahkemelerinin yanlış yönlendirilmesi ve hata yapma riskini taşımaktadır. En önemlisi, medyada siyasi meselelere ilişkin ifadelerin kısıtlama ve kovuşturma yoluyla kısıtlanabileceği sınırlı kapsam hatalı bir şekilde sunulmaktadır. AİHM, *Sabuncu v Türkiye* davasında, aslında son zamanlarda tam da bu davadaki delilleri gözden geçirmiş ve basın tarafından meşru yorum yapıldığı, öyle ki kovuşturmanın Sanıkların Sözleşme kapsamındaki haklarını ihlal ettiği sonucuna varmıştır.
6. İddianame özü itibarıyla hukuki bir iddiadan ziyade son derece duygusal bir dil kullanarak, *siyasi* beyanda bulunmaktadır. Tekrara düşen iddianame bağlantısızdır; ilgili materyalleri dahik etmeyerek ve ilgisiz materyallere yer vermektedir ki, bu hiçbir hukuki bir belgede olmamalıdır.
7. İddianamenin siyasi renginin, yargılamanın adilliğini olumsuz etkileme tehlikesi bulunmaktadır. İddianameye herhangi bir muhalefet -gerek gerçeklere itiraz etmek gerekse hukukiliğine itiraz etmek suretiyle- burada ifade edilen siyasi görüşlerle bir anlaşmazlık olarak kabul edilebilir ve sanıkların herhangi bir suç işleyip işlemediğinin aksine, tamamen sanıkların siyasi görüşlerine dayalı bir mahkûmiyet riski doğurur. Mevcut haliyle iddianamede yer alan siyasi iddiaları reddediyormuş gibi görünmeden savunma yapmak imkânsız değilse de zordur. Tamamen politik suçlamalara hukuki zeminde itiraz edilemez ve böylesi suçlamalarla ilgili sorun da budur.
8. Bu iddianamede, basında yer alan yorumların terörizmle ilişkilendirilmesinin adil yargılanma hakkına daha geniş bir müdahale riski oluşturması da özellikle endişe vericidir. Dolayısıyla, yargıçlar sanıkları beraat ettirmiş olsalardı bu devlet ile aynı fikirde değillermiş gibi görülebilir ve bu durum da terörizmi desteklemekle eşdeğer olarak görülebilir. Türkiye'deki yargı mensuplarının tutuklanıp devletin aynı fikirde olmadığı bağımsız kararlar vermekle suçlandığı düşünüldüğünde, bu gerçek bir endişe kaynağıdır. Böyle bir iddianame, yargı bağımsızlığına zarar verme riski taşımaktadır.
9. İddianame, Cumhuriyet Savcısının, basının siyasi konularda bilgi verme hakkını ve görevini güvence altına alan kanunları tanımadan, ifade özgürlüğü üzerindeki kısıtlamaları genişletme niyetini açıkça yansıtmaktadır.

İddianamenin arka planının özeti

10. Cumhuriyet gazetesi 1924 yılında kurulmuştur ve Türkiye'nin en eski gazetelerinden biridir. 2001 yılından beri Cumhuriyet Vakfı'na aittir. İngiliz basını tarafından "sol eğilimli ve seküler yanlısı"⁵ ve "gittikçe daha fazla Devlet kontrolüne giren medya ortamında bağımsızlığını zorlu bir biçimde sürdürmüş olan"⁶ bir gazete olarak tanımlanan Cumhuriyet gazetesi 2015 yılında Sınır Tanımayan Gazeteciler tarafından verilen Basın Özgürlüğü Ödülü'nü aldı.⁷
11. İncelenen iddianame, iddianame no. 2017/1480, Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni, Gazeteciler, Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Üyeleri / İcra Kurulu Üyeleri ve Muhasebeciler gibi çeşitli görevlerde bağlantılı 19 sanığı FETÖ / PDY,⁸ PKK / KCK⁹ ve DHKP / C¹⁰'yi desteklemekten terör suçları ile ilişkilendirmektedir. Bu durum, hükümetin Temmuz 2016'daki darbe girişimine verdiği tepkinin bir parçası olarak görülmekte; nitekim iddianame darbe girişimine atıfta bulunmakta ve sanıkların bunu desteklediğini iddia etmektedir.

İddianamenin Türk hukuku bakımından değerlendirilmesi

12. CMK'nın 170. Maddesi, Cumhuriyet Savcısı'nın sorumluluğu altında, kamu davası açılmasına yönelik başvuru yapmaya ilişkin şartları ortaya koymaktadır.
13. 170(2) Maddesi şu şekildedir, "Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler."
14. 170 (3) Maddesi, aşağıda belirtilenler dahil geçerli bir iddianame için formel gereklilikleri belirlemektedir:
- a. Şüphelinin kimliği [170 (3) (a)];

⁵ <https://www.theguardian.com/world/2016/oct/31/turkey-detains-editor-and-staff-at-opposition-cumhuriyet-newspaper>

⁶ <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-43899489>

⁷ <https://rsf.org/en/news/reporters-without-borders-tv5-monde-prize-ceremony>

⁸ Türk hükümeti, Fethullah Gülen'in dini hareketini resmi olarak Fethullahçı Terör Örgütü (Fethullahçı Terör Örgütü) ve Paralel Devlet Yapılanması olarak tanımlamıştır: <https://www.reuters.com/article/us-turkey-gulen/turkey-officially-designates-gulen-religion-group-as-terrorists-idUSKCN0YM167>

⁹ Kürdistan İşçi Partisi (*Partiya Karkeren Kurdistan*) 1970'lerin sonunda, Türkiye içinde bağımsız bir Kürt devleti çağrısında bulunarak kuruldu. Kürdistan Topluluklar Birliği (*Koma Civaken Kurdistan*) PKK'yi içeren bir çatı örgüt olarak çalışmaktadır: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/866092/Turkey_country_policy_and_information_note_Kurdistan_workers_party_PKK_February_2020.pdf

¹⁰ Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (DHKP / C), Türk Hükümetini Marksist bir hükümetle değiştirmeyi amaçlayan aşırı sol bir gruptur ve ABD ve AB tarafından terör örgütü olarak tanımlanmıştır: <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-21296893>

- b. Müdafî [170 (3) (b)];
- c. Yüklenen suç ve uygulanması gereken kanun maddeleri, [170 (3) (h)];
- d. Yüklenen suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi [170 (3) (i)]; ve
- e. Suçun delilleri [170 (3) (j)]

15. 170(4) Maddesi, "İddianamede, yüklenen suç oluşturana olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanır" demektir.

16. 170 (5) Maddesi, "İddianamenin sonuç kısmında, şüphelinin sadece aleyhine olan hususlar değil, lehine olan hususlar da ileri sürülür." demektir.

17. Geçerli bir iddianamenin yukarıda belirtilen gerekliliklerinden yola çıkılırsa, bir Türk iddianamesinden temel beklenti şu özelliklere sahip bir belge olacaktır:

- f. Hangi suçun yüklendiğine dair netlik sağlar;
- g. Suçlamaları yapmak için sağlam bir hukuki dayanak sunar ve
- h. İsnat edilen suçlarla ilgili savunmanın durumu arasında adil bir denge kurar.

18. Bu rapor Türk hukukunun ihlali varsa, bu ihlallerin neler olduğunu değerlendirmek için iddianamenin tercüme edilmiş bölümlerinin her birini incelemektedir.

İddianamenin formaliteleri

19. İlk bakışta, 170 (3) (a), (b), (h), (i) ve (j) Maddesinin gereklilikleri; sanıkların isimleri, müdafiler, tutuklanma tarihlerinin yanı sıra, her bir sanığa yüklenen suçlar iddianamenin ilk dokuz sayfasında karşılanmaktadır:

- a. Can Dünder, Akın Atalay, Mehmet Orhan Erinc, Bülent Utku, Mehmet Murat Sabuncu, Ahmet Kadri Gürsel, Güray Tekin Öz, Önder Çelik, Turhan Günay, Hacı Musa Kart, Hakan Karasinir, Mustafa Kemal Güngör, Aydın Engin, Hikmet Aslan Çetinkaya, Bülent Yener, Günseli Özaltay ve Ahmet Şık Türk Ceza Kanunu'nun 314 (2) Maddesi kapsamında ve¹¹ ("TCK") TCK'nın 220 (7) Maddesi uyarınca¹² örgüte üye olmamakla birlikte silahlı bir terör örgütüne yardım etmekle suçlanmaktadır;
- b. İlhan Tanır, TCK'nın 314 (2) maddesi kapsamında silahlı terör örgütü üyesi olmakla suçlanmaktadır;

¹¹ Tercüme edilmiş versiyonuna erişim:

https://www.legislationline.org/download/id/6453/file/Turkey_CC_2004_am2016_en.pdf

¹² 220/7 Maddesi şu şekildedir: Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır.

- c. Ahmet Kemal Aydoğdu, TCK'nın 314 (1) maddesi kapsamında silahlı terör örgütünü yönetmekle suçlanmaktadır.¹³;
- d. Akın Atalay, Mehmet Orhan Erinç, Bülent Utku, Güray Tekin Öz, Önder Çelik, Turhan Günay, Hacı Musa Kart, Hakan Karasınır, Mustafa Kemal Güngör ve Hikmet Aslan Çetinkaya da TCK'nın 155 (2) Maddesi kapsamında hizmet sunumunda güveni kötüye kullanmakla suçlanmaktadır¹⁴.

20. Ancak içeriğine bakıldığında iddianame özü itibariyle şu açılardan kusurludur:

- a. Suçları oluşturan unsurlar belirtilmemiştir;
- b. Bir sanık hakkında hüküm tesis edilmesi için neyin ispatlanması gerektiğine dair hiçbir açıklama bulunmamaktadır;
- c. Uygulanması gereken herhangi bir yasal savunmaya atıf bulunmamaktadır; ve
- d. Her bir sanık bakımından hangi fiilin suç teşkil ettiğine dair bir açıklama bulunmamaktadır.

21. Buna göre, bir sanığa, kendisine yüklenen herhangi bir suçun temeli veya herhangi bir yasal savunmanın mevcudiyeti konusunda tamamen belirsiz bir durumda bırakılmış olacaktır.

22. Dahası - ve hayli temel bir konu olarak- iddianame iddia edilen suçlar için net bir tarih bile verilmemektedir. Sunulan tek referans, "2016 yılı ve öncesi ki bu da sanıkların kendileri aleyhine açılan davayı anlamasını için büsbütün yetersizdir.

23. İddianamenin bu bölümü, dayanan delilleri genel terimlerle sıralayarak 170 (3)

(j) maddesinin gerekliliklerinin yerine getirilmesini üstünkörü geçmektedir:

- a. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ByLock iletişim kaydı ve analiz raporu;
- b. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi ByLock analiz raporları;
- c. Tarihli Arama Trafik baz istasyonu analiz kayıtları;
- d. Vakıflar Genel Müdürlüğü teftiş raporları;
- e. Uzman raporları;
- f. Mali Suçları Araştırma Kurulu raporları;
- g. Açık kaynak tespit kayıtları;
- h. Arama, yakalama ve el koyma kayıtları;

¹³TCK 314. Maddesi şu şekildedir:

(1) Bu kısmın dördüncü ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla, silahlı örgüt kuran veya yöneten kişi, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Birinci fıkrada tanımlanan örgüte üye olanlara, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir.

¹⁴TCK Madde 155 (2) şu şekildedir:

Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi halinde, bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

- i. Şüpheli ve tanık ifadesi;
- j. Cumhuriyet gazetesinin kopyaları;
- k. Sanıklar tarafından yazılan köşe yazıları;
- l. Gazetelerin internet içeriğindeki haber çıktıları;
- m. Sanıkların adli sicil beyanlarının kopyaları ve
- n. Soruşturma belgelerinin tamamı.

24. Böyle bir liste, 170(3)(j) Maddesinin gerekliliklerini karşılamak için tek başına yeterli olmayacaktır. Ancak, iddianame Delillerin - ya da delil olduğu iddia edilenlerin - daha ayrıntılı olarak açıklandığı 274 sayfadan oluşmaktadır.

İddianamenin "Soruşturma Evrakı İncelendi" bölümü

25. Bir sonraki bölüm, "Soruşturma Evrakı İncelendi" başlığını taşımaktadır ve Cumhuriyet gazetesinin tarihinin bir özetini içermektedir, gazetenin nasıl *"hakikati gizlemek için manipülasyon yaptığı ve ... sivil huzursuzluğu kışkırtmak ve bu yazı ve haberleri sunarak ülkeyi yönetilemez kılmak için FETÖ / PDY, PKK / KCK ve DHKP / C terör örgütlerinin amaçları doğrultusunda hareket ettiğini hükümeti eleştiren ve iddianameye göre terörist grupların şiddetini meşrulaştırdığı ile sona ermektedir.*

26. Bu bölümden önce, iddianamenin olgusal üslubunun tam tersine, bu dil kışkırtıcıdır ve hukuki olmaktan uzaklaşmakta ve – hukuki bir belge için gereksiz yere - siyasi arenanın derinliklerine inmektedir.

27. Bu bölüm hiçbir hukuki dayanak içermiyor ve sanıklar aleyhine delil sunmamakta, ancak iddiaların arka planına zemin hazırlamaktadır; Cumhuriyet'in *"yıkıcı ve ayrılıkçı bir etki ile manipüle etmeye çalışan haberler üretmek"* yoluyla *"gündemi, okuyucusunun dünya görüşüne aykırı bir şekilde etkileme girişimiyle"* 90 yıllık geçmişiyle bağını kestiğini ifade etmektedir.

28. İddianamede Cumhuriyet gazetesinin 2013 yılında Can Dündar'ın genel yayın yönetmeni olmasından sonra silahlı terör örgütü FETÖ/PDY tarafından devralındığı belirtilmektedir.

29. Burada destekleyici deliller olmadan bir dizi önemli iddiada bulunulmuştur:

- a. *"Her darbe teşebbüsünden önce ülkenin darbeye hazırlanması amaçlanmakta, bu amaçla basın-yayın organlarının kullanıldığı bilinmektedir."* Bu kadar kapsamlı bir ifadeyi veya -ortak bilgi olarak sunulan- bu sonuca nasıl ulaşıldığını desteklemek için hiçbir dayanak sunulmamaktadır;
- b. *"Manipülasyon topluma yönelik bir dayatma yöntemidir. Ayrıca insanları etkileme, yönlendirme ve zihnini karıştırma metodudur. Günümüzde psikolojik*

harekatın en önemli gizli aracı olarak kullanılmaktadır." Yine, bu iddiayı doğrulayacak hiçbir şey sunulmamaktadır;

- c. *"Dosyamız şüphelilerin bu yöntemi kullanarak çeşitli terör örgütlerini ... ve bunların mensuplarını masum göstermeye, eylemlerini meşrulaştırmaya çalışan birçok yayına imza atılmasından sorumlu oldukları belirlenmiştir."* Bu karara kimin tarafından, ne zaman ve hangi temelde ulaşıldığına dair hiçbir açıklama bulunmamaktadır;
- d. *"Özetle şüphelilerin 2013 yılından sonra gazetede yapmış oldukları radikal değişiklikle Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Hükümetini gerek yurt içinde gerekse uluslararası platformda zor durumda bırakmayı ve itibarsızlaştırmayı, IŞİD gibi terör örgütlerine yardım ettiği, desteklediği algısı yaratılarak uluslararası yargı organları nezdinde hukuki ve cezai sorumluluk altına sokmayı amaçladıkları görülmüştür."* Sanıkların bu kadar ciddi ve spesifik suçları nasıl işleme niyetinde olduklarını aşikar kılmak bir yana bu bakımdan herhangi bir hiçbir dayanak gösterilmemesi rahatsız edici bir durumdur.

30. Bu bölüm, bir çıkarımdan ziyade davanın özeti olma amacı taşısa bile, herhangi bir denge biçimine sahip olmadığı ve özellikle sanıkların lehine herhangi bir faktörü ana hatlarıyla belirtmediği veya dikkate alamadığı için CMK 170(5)'e aykırıdır. Örneğin, iddianame sanıkların masum açıklamalarına ya da çarpıcı bir şekilde, basın özgürlüğü ve ifade özgürlüğü hakkına ilişkin ilkelere atıfta bulunmamaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, bu bölümde sunulan konuların hükümetin görüşlerine aykırı eleştiriyi bir terör örgütüyle uyum içinde birleştirerek siyasi ifade ve yorumları görünüşe kriminalize ettiği gözükmektedir. İddianame, niyet konusunu tam olarak ele almamaktadır.

31. Savunmanın karşılaştığı sorunlar çok açık: sadece alternatif bir siyasi görüşe sahip olmanın herhangi bir kabulü, böyle bir çerçeve içinde, otomatik olarak silahlı bir terör örgütüne yardım etme suçunun kabulü haline gelmektedir. Aynı şekilde, önüne böyle bir iddianame gelen bir yargıca aynı zamanda güçlü bir örtük mesaj da verilmektedir: suçsuzluğa dair bir karar, hükümetin siyasi görüşlerine aykırılık ve bir terör örgütüne yargısal yardım olarak yorumlanabilir.

Bölüm I: "Giriş"

32. İddianamede, basın özgürlüğü, süreli ve süreli olmayan yayın hakkı, kamu kuruluşlarının sahip olduğu basın dışındaki medyayı kullanma hakkı ve düzeltme ve cevap hakkı ile ilgili yasaların (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın sırasıyla 28, 29, 31 ve 32. Maddeleri) analizi olduğu iddia edilen "Giriş" başlıklı bir bölüm bulunuyor.

33. Bu haklar, daha sonra, AİHS'nin 10. Maddesinde belirtilen ifade özgürlüğüne ilişkin AİHM'den kaynaklanan içtihat, yerel içtihat ve bir dizi akademik yayın bağlamında incelenmektedir.

34. İddianamede "*Basın özgürlüğü ancak demokratik bir toplumda anlam bulacağından Anayasal düzeni yıkmak ve kamu düzenini ciddi bir şekilde bozmak amacıyla faaliyet gösteren terör örgütlerinin eylemlerinin sadece kınanmamasının dahi terörizme üstü kapalı destek anlamına geleceği kabul edilmiştir.*" denilmektedir. *Batasuna v İspanya*, no. 25803/04 ve 25817/04, §88, AİHM 2009 davasındaki karardan alıntılar, bu önermenin temeli olarak gösterilmektedir:

"Mahkeme Anayasa Mahkemesinin otuz yıldan fazla zamandır var olmuş bir terörizm geçmişinde diğer tüm siyasi partiler tarafından kınanmış şiddeti kınamayı reddetmenin terörizme üstü kapalı destek anlamına geldiği yolundaki kararının gerekçelerine katılmaktadır."

35. Bu bölümdeki hukuki analiz, aynı otoritelere atıfta bulunulsa bile iddianamenin temel argümanlarıyla çelişen kilit öneme sahip bölümlerini görmezden gelmektedir.

36. İddianame örnek olarak, *Batasuna v İspanya* davasının 88. paragrafını alıntılama, ancak şu gerçeği göz ardı etmektedir:

- a. Batasuna'nın kapatılmasının tek nedeni şiddet eylemlerini kınamamak değildi, aynı zamanda bir dizi ciddi ve tekrarlanan eylem ve fiil de vardı; ve
- b. Ancak böyle bir davranış *kombinasyonu* "demokratik bir devlet çerçevesinde düzenlenen bir arada yaşama karşı terörle uzlaşma" bulunduğu sonucuna varmayı mümkün kılmıştır.

37. İddianame, pasif kalınarak "kınamamış olmanın" terörizme destek teşkil etmek için yetersiz olacağını kabul etmek yerine, bu davayı siyasi partiler için geçerli olan sorumlulukların medyaya da uygulanması gerektiğini ileri sürmek için kullanmaktadır.

38. İddianamenin *Şener v Türkiye* Başvuru No. 26680/95, (18 Temmuz 2000 tarihli Karar) davasını okuma şekli de aynı derecede hatalıdır. İddianamede, kararın 42. paragrafından bir alıntı var:

"Devlete karşı şiddete tahrik eden düşüncelerin yayınlanması konusu özel bir dikkat gerektirmektedir; aksi taktirde basın şiddetin artırılması ve kin ve nefret duyguları ile dolu söylemlerin dağıtımı için bir araç haline gelebilir."

39. Ancak hemen ardından gelen pasaj çıkartılmış:

“Aynı zamanda, bu tür düşüncelerin belirtilen şekilde nitelendirilemeyeceği durumlarda, Sözleşen Taraflar, toprak bütünlüğünün veya milli güvenliğini korunması veya suçun önlenmesi ve kamu düzeninin sağlanmasını referans alarak, medyaya ceza kanununun ağırlığını yüklemek suretiyle, kamuoyunun bilgilendirilme hakkına sınırlama getiremez.”

40. Şener davasında, AİHS 10. Madde'nin ihlal edilip edilmediğini belirlerken, mahkeme aşağıdakileri elzem görmüştür: a) ele alınan şeyin bir bütün olarak şiddeti yüceltip yüceltmediği; ve b) insanları nefrete, intikam almaya veya suçlamaya veya silahlı direnişe teşvik edip etmediği [paragraf 45].

41. İddianamede ayrıca *Zana v Türkiye*, Başvuru No. 69/1996/688/880 (25 Kasım 1997 tarihli karar) davasını alıntılıyor, burada Mahkeme 60. paragrafta söz konusu röportajın büyük bir ulusal günlük gazete olan Cumhuriyet tarafından 30 Ağustos 1987'de yayımlandığı belirtiyor. İddianame, bu karardan yola çıkarak, daha fazla açıklama yapmadan “*Dolayısıyla bugün de Cumhuriyet gazetesinin yapmış olduğu tüm yayınlar bu etki seviyesi dikkate alınmak suretiyle değerlendirilmelidir*” sonucuna varmaktadır. Aynı zamanda, AİHS'nin 10. Maddesinin "rencide edici, şok edici veya rahatsız edici" bilgi veya fikirleri ve ayrıca olumlu karşılanan veya zararsız veya kayıtsız kabul edilenleri koruduğu kararındaki gerekçeyi tamamen görmezden gelmektedir; 10. Maddenin istisnaları katı bir şekilde yorumlanmalı ve her türlü kısıtlama ikna edici bir şekilde tesis edilmelidir [paragraf 51].

42. Aynı şekilde *Surek v Türkiye (No 3)* (BD) Başvuru No. 24735/94 (8 Temmuz 1999 tarihli karar) davasında, iddianamenin atıfta bulunduğu kararın tek kısmı, "görüşlerin editoryal yönünü şekillendirme yetkisine sahip olanlar, vekaleten yazı işleri ve gazeteci personelinin üstlendiği görev ve sorumluluklara tabidirler" bölümüdür. Ancak iddianame, Mahkemenin şu ana bulgusunu dikkate almıyor:

“...demokratik bir sistemdeki hareketler veya hükümetin ihmalleri sadece yasama ve adli otoritelerin değil, aynı zamanda kamuoyunun da yakın takibinde olmalıdır [paragraf 37]. Ayrıca, Hükümetin sahip olduğu egemen konum, özellikle haksız saldırılar ve düşmanlarının eleştirilerine cevap verilmesine ilişkin başka araçların bulunduğu durumlarda, cezai işlemlere başvurulması konusunda bir sınırlamanın uygulanmasını zorunlu kılmaktadır” [paragraf 37].

43. Bu iddianamede içtihattan ister kasten ister ihmal yoluyla seçilerek alıntı yapılması, yalnızca tarafsız gibi görünmesi nedeniyle değil, aynı zamanda mahkemeyi yanıltma riski taşıdığı ve böylece mahkemenin yanılğıya düşmesine neden olduğu için oldukça sorunludur.

İddianamede sunulan delillerin değerlendirilmesi

44. İddianame daha sonra sanıklar aleyhindeki delillerin ayrıntılarıyla ilgilenmeye başlamaktadır. Bölüm II, sanıkların mesleklerini listelemektedir. III'den VI'ya kadar olan bölümler FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C terörist grupları hakkında bilgi vermekte ve sanıklar aleyhine delil içermemektedir.

Bölüm VII: "KOM (Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi) şube analiz raporları - A: ByLock kullanımı"

45. İddianamede sanıkların kayıtlı telefon numaraları yer alıyor. Orhan Erinç aleyhindeki davada, iddianamede Erinç'in numarasının, tümü çeşitli soruşturmalarda şüpheli olan sekiz kişi / şirket tarafından kaydedilen / kullanılan sekiz diğer telefon numarasıyla "bağlantısı" olduğu belirtilmektedir. Daha fazla bilgi verilmemiştir.

46. İddianamenin bu bölümü kusurludur çünkü:

- Telefonların bireylere/şirketlere *kayıtlı* olduğu savını destekleyecek herhangi bir kanıtı işaret etmiyor;
- Telefonların iddia edilen şahıslar/şirketler tarafından *kullanıldığı* iddiasını destekleyecek herhangi bir kanıtı işaret etmiyor;
- Kişilere / şirketlere yönelik soruşturmaların herhangi bir açıklaması yoktur;
- Sayın Erinç'in telefonunun atıfta bulunulan diğer telefon numaralarıyla "bağlantıları" olmasıyla ne kastedildiğine dair hiçbir açıklama bulunmuyor; ve
- Sayın Erinç'in telefonu ile diğer numaralar arasında hangi "bağlantıların" olduğuna dair hiçbir kanıt yoktur.

47. CMK'nın 170(4) Maddesi ve aynı zamanda CMK 170(5) Maddesine aykırı olarak, iddianame, ceza gerektiren bir suçun somut delillerini gösterememektedir. Dolayısıyla, kovuşturma dosyasında neye bakmaları gerektiği net olmadığı için savunmaya yönelik kaçınılmaz bir önyargı bulunmaktadır.

48. İddianame, 2014'ten itibaren Apple'ın iTunes Store ve Google Play'de yaygın olarak bulunan bir uygulama olan ByLock'a (Mart 2016'da Milli İstihbarat Teşkilatı ("MİT") tarafından kapatılmadan önce) atıfta bulunmaktadır¹⁵.

¹⁵ ByLock uygulaması kullanımının yalnızca FETÖ/PDY'ye atfedilmesindeki zorlukların ve dolayısıyla uygulamayı bir terör örgütüne üye olmanın/desteklemenin kanıtı olarak kullanmanın tehlikelerinin ayrıntılı bir analizi "2016'da başarısız darbe girişimi sonrasında Türkiye Sahnesi eylemlerinin yasallığı ve

İddianame bunu bir "FETÖ / PDY silahlı terör örgütü liderleri ve üyeleri tarafından kullanılmak üzere belirlenen şifreli iletişim aracı" olarak tanımlamaktadır. İddianamede, bu iddiayı desteklemek üzere İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan 25 Mart 2017 tarihli rapora atıfta bulunmaktadır. Ancak, rapor hakkında daha fazla ayrıntı verilmemiştir.

49. İddianame, Sayın Erinç aleyhindeki delillerin bir parçası olarak, kayıtlı telefonunun her biri ByLock kullanıcısı olduğu belirlenen üç ayrı telefon numarasıyla bağlantılı olduğu iddiasını ortaya koyarak meseleyi bir adım daha ileri götürüyor. Sayın Erinç'in telefonunun diğer telefon numaralarından herhangi biriyle ne tür bir "bağlantı" sı olduğu konusunda hiçbir ayrıntı verilmemiştir. İddianame, bu numaraların kullanıcılarının ByLock kullanıcısı oldukları hatta Bylock'u kötü amaçlarla kötüye kullandıklarını iddiasını destekleyen herhangi bir kanıta işaret etmiyor. Ayrıca, Sayın Erinç'in kendisiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla suçlayıcı herhangi bir şey tespit etmek için, genel nüfus içinde ByLock kullanımına dair hiçbir delil bulunuyor.
50. Yukarıdakiler, iddianamedeki önermelerin herhangi bir delille bağlantılı olmadığı birçok örnekten yalnızca birini temsil ediyor. Bu nedenlerle iddianame, CMK 170 (4) ve (5) Maddelerine uymamaktadır.

Bölüm IX A: "Sosyal Medya Paylaşımları"

51. İddianame, FETÖ / PDY'nin, "Fuat Avni" Twitter hesabı dahil olmak üzere, sosyal medyayı etkili bir şekilde kullandığını belirtmektedir; "Örgütün [FETÖ/PDY] gerçek dışı bilgileri manipülatif amaçlarla önce sosyal medya hesaplarından etiket şeklinde başlattığı, daha sonra da retweet yoluyla yaygınlaştırdığı ya da örgütün yazılı ve görsel basınına ve internet sitelerine taşınarak daha geniş kitlelere ulaştırıldığı anlaşılmaktadır." Ancak iddianame, bu yanlış bilgiyi "açık" olarak manipüle etme sürecini destekleyen herhangi bir kanıta atıfta bulunmamaktadır.
52. İddianame "Fuat Avni" isimli hesaptan yapılan asılsız ve sahte paylaşımlara, bir kısım şüphelilerin yönetici ve yazarı oldukları Cumhuriyet gazetesi tarafından özel bir önem gösterildiği, gazetenin bu maksatla oluşturulan bir köşesinde Fuat Avni'nin paylaşımlarını haberleştirdiği ve daha geniş kitlelere aktarılmasına aracılık ettiği tespit edilmiştir" biçiminde devam etmektedir.

53. Tek başına bu cümle, hiçbir delillerle desteklenmeyen birkaç iddiada bulunmaktadır:
- a. Bu sonuca kimin, neden, ne zaman ve nasıl ulaştığına dair hiçbir açıklama bulunmuyor;
 - b. Fuat Avni hesabından yapılan "asılsız ve temelsiz iddiaların" içeriği belirtilmiyor;
 - c. Cumhuriyet gazetesinin Fuat Avni hesabına ne tür bir "özel ilgi" gösterdiğine dair bir kanıt bulunmuyor.
54. İddianamede, sosyal medyada Akın Atalay ve Mehmet Murat Sabuncu'nun yaptığı paylaşımların yer aldığı bir katalog yer alıyor ve *"Bu paylaşımların büyük çoğunluğunun FETÖ/PDY lehine algı yaratmaya yönelik olduğu değerlendirilmiştir"* tespitiinde bulunuyor. Ancak listelenen paylaşımların hiçbirisi şiddete veya terörist gruplara herhangi bir destek sunmamaktadır.
55. Ahmet Kemal Aydoğdu'nun "JeansBiri" hesabını kullanarak, #Aksilahlanma (beyaz silahlanma) ile ilgili bir paylaşımı ve Cumhuriyet gazetesinde *"Beyaz Silah Provokasyonu"* haberi, iddianamede Aydın Engin'in *"AKSK (AK Silahlı kuvvetler)"* makalesi ile birlikte sunulmaktadır. Yine, makalede şiddetin desteklendiğine dair makul bir şekilde yorumlanabilecek herhangi bir delil bulunmamaktadır.
56. İddianame bu paylaşımların neden medya haberciliğinin ve özgür basının ötesine geçtiğini ve suç teşkil ettiğini açıklamamaktadır. İddianame, sanıkların hangi hukuki temele dayanarak yargıldığını belirlemediği ve bir kez daha CMK 170(4) ve (5) Maddelerini ihlal ettiği için bu eksiklik kritik önemdedir.

Bölüm IX B: "Genel Yayın Yönetmeni Can Dünder ve MİT tırları haberi"

- 57.1 Ocak 2014'te Hatay ilinde MIT tırları durduruldu; 19 Ocak 2014'te Adana'nın Ceyhan ilçesinde MİT tırları durduruldu. MİT tırlarına ilişkin yayın yasağı, Basın Kanunu 5187 Madde 3 (2) 'ye göre Adana Sulh Ceza Mahkemesi tarafından 14 Ocak 2015, dosya no. 2015/197 ile tebliğ edildi.
58. İddianamede, Dünder ve Gül'ün MİT tırlarına ilişkin görüntüleri ve soruşturma dosyalarını Cumhuriyet gazetesinin 29 Mayıs 2015 ve 12 Haziran 2015 tarihli sayılarında yayımlamaları nedeniyle aleyhlerine kamu davası açıldığı belirtilmektedir. Her ikisi de TCK 329 (1) maddesi uyarınca devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama ile suçlanmıştır. İstanbul 14 Ceza Mahkemesi'nin 6 Mayıs 2016 tarih ve 2016/162 sayılı kararı, Dünder'ı 5 yıl 10 ay hapis cezasına çarptırdı.

59. İddianame, "Sanık Can Dündar'ı silahlı terör örgütüne üye olmaksızın yardım etmekle suçlayan dosya ayrı bir dava olarak açılmış görünüyor" beyanında bulunmaktadır.

60. İddianamede, Dündar'ın şu anda silahlı bir terör örgütüne yardım ettiği iddiasına yol açacak herhangi bir ek unsurun (Dündar'ın halihazırda suçlanmasının ötesinde) bulunduğunu gösteren hiçbir unsur bulunmamaktadır. Bu durum, *prima facie* yani ilk bakıştaki delil bakımından, Sayın Dündar'ın bu idddianamede aynı gerçeklere dayalı yeni bir kovuşturma ile karşı karşıya olduğu endişesine işaret etmektedir. Türkiye'de 1 Ağustos 2018'den¹⁶ itibaren yürürlükte olan AİHS'nin 7 No'lu Protokolüne göre, herhangi bir Türk idddianamesi Madde 4(1) ile uyumlu olmalıdır:

"Hiç kimse, bir devletin hukukuna ve ceza muhakemesine usulüne uygun olarak kesin bir hükümle mahkum edildiği ya da beraat ettiği bir suçtan dolayı, aynı devletin yargı yetkisi içindeki ceza yargılamaları kapsamında yeniden yargılanamaz veya cezalandırılamaz."

61. İddianamenin bu bölümünün bir diğer dikkat çekici yönü ise, "*Cumhuriyet Gazetesinin, Türkiye Cumhuriyeti Devletine IŞİD'e yardım eden ülke olarak göstermeye yönelik algısal çabalarına karşın Türkiye'nin Ağustos 2016 tarihinde başlattığı Fırat Kalkanı operasyonu ile adı geçen terör örgütüne ağır bir darbe vurduğu, bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde IŞİD ile mücadele eden Türkiye'nin örgüte yardım ettiğine yönelik iddiaların maksatlı olarak kamuoyuna servis edildiği anlaşılmıştır.*¹⁷". Bu tamamen politik bir açıklama gibi görünüyor ve kesinlikle uygun bir hukuki iddia olduğu kriterine uygun değildir.

Bölüm IX C: "Kronolojik Olarak Delil Olarak Kabul Edilen Haberler ve Makaleler"

62. "Manipülasyon" konusunda Ünal Aldemir tarafından hazırlanan uzman raporuna dayanılmaktadır. Hiçbir kimlik bilgisi verilmediği gibi raporun tam kapsamı, raporun kendisi veya metodolojisi açıklanmamıştır. İddianamede bu raporun bir tam sayfası şu alıntılarla birlikte yer alıyor: "*Çıkar çevreleri, illegal örgütlenmeler ve terörizm medya organları sayesinde hedefine sıfır maliyetle ulaşmak istemektedir. Bu isteğe cevap vermek ise gazetecilik değil, çıkar çevrelerinin amacına hizmet etmek, illegal örgütlenmelerinin illegal hedeflerine aracılık etmek,*

¹⁶ Türkiye tarafından 2016 yılında onaylanmıştır, <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/country/TUR>

¹⁷ Bana verilen çeviride bu sonuç şu şekildedir: **kalın harflerle** ve yazı tipi "Açıktır..." bölümünden itibaren büyütülmüştür.

terörizmin propagandasını yapmaktır." İddianame bu teoriyi izah etmeye devam ediyor: "Manipülasyon ile gerçeği perdeleyip, terör örgütlerinin amacına uygun hareket etmek, iç kargaşa çıkartmak ve ülkeyi yönetilemez hale getirmek gazetecilik değildir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni ve hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen ya da tamamen engellemeye aynı şekilde medya yoluyla teşebbüs etmek...basın özgürlüğü değil, bizzat basın özgürlüğü maskesi altında psikolojik operasyondur." Rapor, "Cumhuriyet Gazetesi'nin manipülasyon ile gerçeği perdeleyip, terör örgütlerinin (FETÖ) amacına uygun hareket ederek, iç kargaşa çıkartmaya ve ülkeyi yönetilemez hale getirmeye yönelik haberlere imza attığını görmekteyiz" ifadesini kullanıyor. İddianame görünüşe göre Cumhuriyet gazetesinin arkasındakilerin niyetleri gibi tam olarak bilirkişi görüşüne konu olmayan gerçekleri kanıtlamak için bu bilirkişi raporuna dayanmaktadır.

63. İddianame ardından Hikmet Çetinkaya'ya ve Fetullah Gülen Örgütü ile ilgili yazı ve açıklamalara geçmektedir. Okuyucunun dikkati, Çetinkaya'nın 31 Ekim 2015'te yaptığı açıklamaya çekilerek, şu sonuca varılmıştır; "Ben hiçbir zaman yazılarımda *Gülen hareketi terör örgütü demedim, diyemem*¹⁸". Sayın Çetinkaya'nın müdafisinin belirttiği gibi "kendisi hukuku, demokrasiyi ve insan haklarını savunmaktadır."
64. İddianame Can Dündar, Aydın Engin ve Ahmet Kadri Gürsel'in Aralık 2013'ten Ağustos 2016'ya kadar kaleme aldığı bir dizi makaleyi listelemektedir. Objektif bir şekilde okununca, bu makalelerin hiçbirinin şiddeti kışkırttığı veya terörü desteklediği söylenemez. İddianamede makalelerin önemi ya da sanıklara yöneltilen suçlamalarla nasıl bir ilişkisi olduğu konusunda herhangi bir açıklama yapılmamaktadır.
65. İddianame Sayın Engin tarafından yazılan ve T24 web sitesinde 3 Şubat 2014'te yayınlanan makale ile ilgili olarak iddianame şu değerlendirmeyi yapmaktadır: "Yazarın bu yazısında hem AKP'ye hemde FETÖ/PDY terör örgütüne yönelik birtakım eleştiriler ortaya koyduğu izlenimi oluşturmakla birlikte yazının geneli dikkate alındığında dolaylı biçimde FETÖ/PDY terör örgütünü desteklemeye yönelik ifadeler kullandığı anlaşılmaktadır." İddianamede FETÖ/PDY'nin desteklendiğini öne sürdüğü pasajlar belirtilmediğinden ve Engin'in "Sadece demokrasinin ve hukuk devletinin yanında olmalıyız" önermesi de görmezden gelindiğinden, bu bölüm akıl karıştırıcıdır.
66. 2 Haziran 2015'te KCK eşbaşkanı Cemil Bayık ile yapılan röportajın yayımlanması "PKK/KCK terör örgütünü gençler ve sivil toplum kuruluşlarının son

¹⁸ Bu kısım **ALTI ÇİZİLİ VE KALIN BÜYÜK HARFLERLE**

derece hassas olduğu "evre duyarlılığı" zerinden övmeye ve sempati kazandırmaya matuf olduğu görülmüştür" olarak gösterilmektedir. evre sorunları veya cinsiyet eşitliği hakkında haber yapmakla bir terör rgt için sempati uyandırmak arasındaki iddia edilen bağlantı tamamen belirsizdir.

67. Bazı makalelere sadece başlıkları ile atıf yapılmaktadır. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin arkasındakilerin de "Yurt Sulh Konseyinde Barış" tanımını kullanması gibi 25 Temmuz 2016 tarihli "Yurtta Savaş, Dünyada Savaş" manşetinin "kayda değer" olduğu belirtilmektedir. İddianamede, hem Cumhuriyet hem de Zaman gazetesinde eşzamanlı olarak yayınlanan bazı manşetlere de yer verilmiştir, Zaman gazetesi "FETÖ/PDY'nin medya organı" olarak tanımlanmıştır. 13 Temmuz 2016'da "Cihanda Sulh, Peki Yurtta Ne?" başlığıyla yayınlanan ve Sayın Engin tarafından yazılan bir makale darbeye teşebbüs edenlerin kullandığı başka bir "Yurtta Sulh Konseyi" cümlesiyle bağlantılı olarak sunulmaktadır.

68. Savcı alakalı olduğunu tespit ettiği delillere güvenme hakkına sahipken, bir makaledeki her bir cümleye verilecek ağırlık savcı için bir hüküm değildir ve atfedilen anlam, özellikle destekleyici kanıtlar olmadan önceden bir sonuç olarak sunulmamalıdır. Savcının- veya Devletin-hem fikir olmadığı görüş açıklamanın aksine bu makalelerin her birisinin nasıl suç teşkil ettiğini spesifik olarak belirtilmesi iddianamenin hukuki bir belge olarak niteliğini oldukça geliştirecektir. Bu davada olduğu gibi, bu noktadaki başarısızlık, meşru muhalefeti yaygın bir biçimde kriminalize etmeye hizmet ediyor gibi bir izlenim vermektedir.

Bölüm X: "Yayın politikasındaki değişiklikle bağlantılı diğer göstergeler"

A: "Gazete tirajında düşüş"

69. İddianame Temmuz 2008 ile Temmuz 2016 karşılaştırıldığında Cumhuriyet gazetesinin okuyucu sayısının yaklaşık yarı yarıya düştüğünü kaydetmektedir. Rakamların kaynağı olarak Basın İlan Kurumu tarafından yayınlanan 4 Kasım 2016 tarih ve E.435/016-112127 nolu bir yazının eki sunulmuştur. Cumhuriyet gazetesinin kendisine ait herhangi bir rakam verip vermediği veya bunun gazeteden istenip istenmediği açık değildir.

70. Tirajdaki bu düşüş, "okuyucular Cumhuriyet gazetesinin yayın politikasındaki radikal değişikliğe tepkilerini açıkça gösterdiler" şeklinde eleştiriliyor. Ekonomik veya başka hiçbir faktör ne sürülmemiş veya dikkate alınmamıştır. Bu çarpıcı iddianın doğru olduğunu varsayıldığında dahi yayın politikasındaki bir değişikliğe tepki gösteren okuyucuların nasıl bir suç işlendiğini işaret ettiğine dair bir açıklama bulunmamaktadır.

B: "CUMOK'un Tepkisi"

71. Cumhuriyet Gazetesi Okuyucu Platformu (CUMOK), 1995 yılından beri Cumhuriyet gazetesi ile iletişim halinde olan bir sivil toplum kuruluşudur.
72. İddianamede, 11 Şubat 2015'de Cumhuriyet gazetesine gönderilen, 330 okurun Cumhuriyet Vakfı'ndaki değişikliklerle ilgili endişelerine atıfta bulunduğu açıklamaya atıf yapılıyor. İstanbul Koordinatörü Namık Mela Boya, bir röportaj sırasında, yönetimin derdinin tiraj olsaydı *"Cumhuriyet gazetesinin Türkiye Cumhuriyeti'yle kurulması gereken organik ilişkisini; bozmaya, sarsmaya ve hormonlu bir takım Emperyalist politikalarla, postmodern tavırlarla zedelemeye çalışmazlardı"* beyanında bulunuyor. Yine, bu bir olgu değil Sayın Boya'nın görüşüdür. İddianame bu görüşün cezai bir suçun işlendiğinin kanıtı olduğuna dair hiçbir yardımcı destek sunmuyor.

C: Cumhuriyet Başsavcılığımıza gelen muhtelif şikâyetler

73. İddianamede şu şikâyetler yer alıyor:
- 19 Temmuz 2016 tarihinde yapılan şikâyet, Cumhuriyet gazetesinin FETÖ / PDY'yi korumak amacıyla olayları çarpıttığını ve haber yaptığını iddia etmekte;
 - 14 Ağustos 2016 tarihli şikâyet, Cumhuriyet gazetesinin HDP lehine haberler yayınladığını iddia etmekte,
74. Şikâyetle bulunan şahıslar ve şikâyetin dayandığı deliller açıklanmamaktadır. Şikâyetlerin durumu -reddedilip reddedilmediği, sonucu bekleniyor, onaylanmış veya başka türlü - belirtilmemiştir.
75. PKK/KCK üyesi Murat Karayılan ile Cumhuriyet gazetesinin 21 Aralık 2015 tarihli röportajı ile ilgili 2016/4302 sayılı soruşturma ve ardından 14 Kasım 2016'da aynı numaralı iddianame hazırlandı. İddianamede davanın *"Terör örgütleri tarafından işlenen şiddet içeren, etki yaratan ve tehdit edici eylemleri meşrulaştıran veya öven beyan ve iddiaların yayınlanması ve dağıtılması nedeniyle [metinde yazıldığı haliyle] bu yöntemlere başvurmayı teşvik ettiği"* gerekçesiyle açıldığı belirtilmektedir. İddianamenin gösteremediği şey ise, bu iddianamede sanıkların işlediği bir suç, bahse konu ayrı iddianamenin nasıl ortaya koyduğudur.

D: "Ulusal basında ve internet haber sitelerinde yer alan ihbar ve delil olarak kabul edilen haber ve köşe yazıları"

76. Basında yer alan on üç makale, sadece yayınlanmaları dışında suçun işlendiğine dair nasıl bir delil niteliği taşıdıkları belirtilmeksizin, listelenmiştir. Bahse konu yazıların doğruluğu incelenmemiş (veya incelendiyse de iddianamede belirtilmemiştir), varsa bunlara ne gibi bir önemin eklenebileceği konusunda büyük bir soru işareti bırakmıştır.
77. İddianame, Medyagundem haber web sitesinden "*Terörizm hurdalarının aldatıcı manşetleri*" başlıklı 1 Kasım 2016 tarihli makaleye odaklanarak iddialarını şöyle özetliyor: "*son üç yıldır Cumhuriyet Gazetesi terör örgütleri FETÖ ve PKK ile ittifak kurmuştu.*" diyor ve buna karşılık olarak Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan yirmi makale örnek olarak sıralanıyor. İddianamede bu yorumun doğruluğu sorgulanmamış veya başka bir şekilde kanıtlanmamıştır.

E: "İlhan Tanır ABD muhabiri yapılması"

78. İlhan Tanır da FETÖ / PDY silahlı terör örgütünün medya yapısı hakkında 2014/107276 nolu soruşturma kapsamında şüphelidir. İddianamede Sayın Tanır hakkındaki soruşturma belgesinin bu iddianameyle ilgili olduğu belirtiliyor; ancak bu durumun mevcut iddianame ile nasıl alakalı olduğuna dair herhangi bir açıklama veya belgenin ayrıntıları verilmemiştir.
79. İddianamede "*Şüphelinin bu süre boyunca yazdığı yazılarda özellikle Sayın Cumhurbaşkanı'nın şahsını hedef alarak, kendisine özellikle Amerika'da etkili bağlantıları ve güvenilir kaynakları bulunan bir gazeteci görünümü yaratmak suretiyle dış ilişkilerinde yalnızlaşmış, terör örgütleriyle mücadelede gereken kararlılığı göstermeyen, ... IŞID'a göz yuman-yardım eden, yönetilemeyen bir Türkiye imajı çizmeye çalıştığı saptanmıştır.*" deniyor. Bunu kim belirlediği, sonuca nasıl varıldığı ve bu kararın Sayın Tanır'ın silahlı terör örgütü üyesi olmaktan suçlu olmasına nasıl yol açtığı açıklanamıyor.
80. Sayın Tanır'ı eleştiren makaleler yine iddianamede içeriklerinin doğruluğu gösterilmeden verilmiş ve olgu gibi sunulmuştur. İddianamenin kendi görüşleri var, "*Şüpheli İlhan TANIR'ın FETÖ ile irtibatının yukarıda belirtilen ile de sınırlı kalmadığı devletin örgüte yönelik operasyonları aleyhine uluslararası bir kamuoyu [metinde yazıldığı haliyle] yaratmak amacıyla yurtdışında da faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.*" Bu ifadeyi Sayın Tanır'ın Washington'daki faaliyetlerini eleştiren bazı makaleler izliyor, ancak yine iddianame daha ileri gitmiyor ve makalelerin herhangi bir suçla nasıl ilişkilendirilebileceğini göstermiyor.

81. İddianamede PKK / KCK terör örgütünün elebaşı olarak tanımlanan Cemil Bayık ile yapılan ve 14 Mart 2015'de yayımlanan röportaja odaklanılıyor. İddianamede “... birçok yerde silahlı terör örgütü PKK/KCK'lı teröristler için gerilla ifadesini kullanarak terör örgütünün halk nazarında meşru bir mücadele yürütüldüğü algısı [metinde yazıldığı haliyle] yaratılmaya çalışıldığı, röportajın bir terörist başı ile değil, adeta meşru bir silahlı güç lideri ile yapıyormuş gibi aktarıldığı ve buna yönelik okuyucuda algı oluşturulduğu”nu gözlemlemektedir. Bunun bir sonucu olarak Ahmet Şık “terör örgütü PKK'nın gündeme ilişkin söylemlerini kamuoyuna taşıyarak propagandasını yaptığı tabiri caizse var olan demokratik meşru hukuk düzenine meydan okunduğu başka bir deyimle terör örgütünün benimsediği strateji veya gerçekleştirdiği şiddet içeren eylemlere değinmeden nihai hedeflerinin her onurlu insanın hedefi gibi lanse edildiği tespit edilmiştir. İddianame bunu bir gerçeğin ifadesi olarak sunsa da bu tamamen öznel bir değer yargısıdır.
82. İddianamede Sayın Şık'ın 31 Mart 2015 tarihinde İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesi'nde öldürülen olan savcı Mehmet Selim Kiraz'ın ölümünü anlatan yazıları ele alınmaktadır. İddianame bir kez daha duygusal bir dil kullanarak, “Dolayısıyla medyanın terör olaylarını “Bu eylem mecbur bırakıldığımız bir yöntem” gibi failleri masum göstermeye yönelik başlıklarla halka duyurması doğrudan teröristlerin amacına hizmet eder ve buna hiçbir demokratik hukuk sistemi müsaade etmez” sonucuna ulaşmaktadır. İddianame daha sonra Leroy v Fransa¹⁹ davasından alıntı yaparak, şu öneride bulunuyor “basının özellikle toplumsal travmaya neden olan bir terör saldırısı gibi olaylarda yaşamını yitirenlerin hatırasına zarar vermeyecek, sorumlu bir dil kullanma zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.” Ancak, Leroy v Fransa köşe yazılarının nasıl bir suç teşkil ettiğine ışık tutuyor ve iddianame eşit düzeyde böyle bir sonuca varmak için herhangi uygun bir dayanak göstermiyor.
83. İddianame Sayın Şık'ın Twitter hesabındaki paylaşımlara atıfta bulunmaktadır. Bunlar iddianamede Sayın Şık'ın “sosyal medyada yaptığı paylaşımlar ile devleti, toplumunu terörize eden zaafiyet içinde bulunan bir yapı olarak gösterdiği, bu amaçla kamuoyunun yanıltılarak örgütlerin nihai amacına ulaşmak için istedikleri elverişli ortamın sağlanmaya çalışıldığı anlaşılmıştır” biçiminde nitelendirilmektedir. Yine, görünüşe bunun isnat edilen suçlamalarla rasyonel bir bağlantısı yok ya da aslında bir suç teşkil etmemektedir.

¹⁹ Başvuru No. 36109/03, (2 Ekim 2008 tarihli karar) (AİHM).

84. İddianame bir sanığın çelişen ideolojik gündemlerle birden fazla terör örgütüne yardım etmekle nasıl suçlanabileceğine ele alıyor: "[terör örgütleri] ortak düşman algısına dayalı olarak harekete geçtiğinde, bu onların operasyonel anlamda ideolojik ve niyet birliği ile hareket etmelerini engellemez". Bu durumda, "onların ortak hedefleri Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Hükümetini yıpratmak ve yok etmektir." Dolayısıyla, "Bu terör örgütlerinden birine sağlanan herhangi bir destek, aynı ortak odağı güçlendirir". Görünüşe göre iddianame hükümete yönelik eleştiriyi bir terör örgütüne verilen destekle bir tutmaktadır.

Bölüm XI: Cumhuriyet gazetesinde yayın politikasındaki değişiklikleri ve eski yazarları ve diğer yazarlar ayırma sürecini anlatan tanık ifadesi

85. İddianamede on yedi tanığın ifadeleri özetleniyor. Açıklamalarda yer alan başlıklar, Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu'ndaki seçimler, bunun sonucundaki personel değişikliklerini; Cumhuriyet gazetesine ait mülklerin satışı; Cumhuriyet gazetesi ile FETÖ/PDY ile bağlantılı olanların manşetleri arasında karşılaştırmalar; Fethullah Gülen ile Cumhuriyet arasındaki bağlantılar ve Cumhuriyet gazetesinin yönetiminden genel memnuniyetsizlik gibi konuları içermektedir.

86. Cumhuriyet gazetesine ve sanıklara yönelik eleştirel ifadelerin çoğu eski yönetim kurulu üyelerinden veya artık gazete ile hiçbir ilişkisi olmayan eski gazetecilerden gelmektedir.

87. Suçun işlendiği tarihin "2016 yılı ve öncesi" olarak belirlenmesi, tanıkların iddianamede aleyhte sunulan editoryal kararlara ilk elden tanıklık edecek konumda olup olmadıkları belirsiz olduğundan, bu iddialara yanıt vermekle uğraşırken özellikle zorluk teşkil etmektedir.

88. Fetullah Gülen'le ilgili tanık ifadelerinin çoğu söylenti gibi gözükmemektedir. Bu bazen iddianameden açıkça anlaşılmakta; diğerlerinde ise Fetullah Gülen'in saikleri gerçek olarak sunulmaktadır.

89. İddianamenin diğer bölümlerinde olduğu gibi, bu bölümde de tanık ifadelerinden herhangi birinin, gazetenin yayınlanmasıyla ilgili salt eleştiriden ziyade sanıklar tarafından işlenen bir suçun kanıtı niteliği taşıdığını belirtmekte yetersiz kalmaktadır.

Bölüm XII: "MASAK (Mali Suçları Araştırma Kurulu) raporlarında şüpheli tespit edilen hareketler"

A: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.

90. İddianamede, Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.'nin hesaplarına bakılarak, bu şirket ile polis tarafından *"FETÖ / PDY ile bağlantılı"* olarak tanımlanan diğer beş şirket arasında işlemler gerçekleştirildiği tespiti yapılmaktadır. Benzer şekilde, iddianame sırasıyla *"TUSKON konfederasyonu ile bağlantılı"/"soruşturmalarındaki şüpheli şahıslar listesinde"/"FETÖ / PDY'yi finanse ettiğinden şüpheleniliyor"/* şirketin işlem yaptığı kişiler olarak tanımlanan üç kişi olduğunu iddia etmektedir.
91. Transferlerin tarihleri ve değerleri belirtilmiştir. Kişiler için yalnızca isimlerinin baş harfleri verilmiştir, bu da kimlik tespitini potansiyel olarak zorlaştırmaktadır. Ancak asıl mesele iddianamede bu özel transferlerin suç teşkil ettiği iddiasını doğrulayan hiçbir unsurun bulunmamasıdır. Bireylerin ve şirketlerin/kuruluşların mali suçlar işledikleri durumlarda bile, bu durum kişi/kuruluşla ilgili tüm işlemlerin suç teşkil ettiği sonucuna otomatik olarak yol açmaz. Daha fazla finansal ayrıntı olmadan yalnızca bu işlemlerin listelenmesi suçluluğu kanıtlayabilecek kanıtların çok gerisinde kalmaktadır.
92. Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. aleyhindeki bir başka iddia da *"maaş olarak gönderdiği para transferleri ve 'SGK Şirket Çalışanları' verilerini gönderdiği"* ve M.O. adlı bir kişinin 17 Haziran 2006 ve 20 Nisan 2008 arasında burada çalıştığı yönündedir. İddianame, M.O.'nun 25 Ocak 2010 tarihli, 2010.DR/77/1-1 nolu Güvenlik Değerlendirme Raporu'nda, KONGRA-GEL (PKK) terör örgütü mensuplarının ailelerine yardım sağlamak için, terör örgütüne yardım etmekle (diğerleriyle birlikte) suçlandığını kaydetmektedir. Görünüşe göre Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. aleyhindeki bu gerçeklerden elde edilen tek delil, M.O'yu bir suçla itham edilmeden önce istihdam etmeleridir. Bunun bu iddianame ile nasıl bir ilgisi olduğu detaylandırılmamaktadır.

B- H: Şüpheliler açısından

93. Can Dünder, Akın Atalay, Aydın Engin, Önder Çelik, Turhan Günay, Bülent Utku ve Ahmet Kemal Aydoğdu'ya yönelik isnatlar. Bireysel işlemler tarih ve miktarıyla birlikte listelenmiştir. Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. aleyhindeki iddialarda olduğu gibi, aynı şekilde işlemlerle ilgili olarak atıfta bulunulan kişiler sadece kimlik tespitinde güçlük yaratabilecek halde, isimlerinin baş harfleri ile tanımlanmaktadır.
94. Ancak, asıl mesele iddianamede belirtilen aşağıdaki işlemlerin sanıklar tarafından işlenen herhangi bir suçun delili olarak nasıl doğru bir şekilde değerlendirilebileceğinin belirsiz oluşu ve açıklanmamasıdır:

- a. Can Dündar'ın dahil olduğu bir gayrimenkul işlemi;
- b. Akın Atalay, yurtdışındaki ATM'lerden para çektikten sonra banka havalesi, EFT ve nakit para gönderimi yapan S.A'ya ait bir şirkette oğlu çalışan bir kişiye 2.500 TL aktarması;
- c. Önder Çelik'in 1 Aralık 2011'de, Ekim 2006 ile Şubat 2009 arasında bir şirket tarafından istihdam edilen bir kişiden 345.00 TL'ye göndermesi, bu şirket 2016'da "*Fethullah Gülen Teşkilatı ile bağlantısı nedeniyle herhangi bir kuruluş, vakıf veya kuruma para transferi yapmaktan soruşturulmuş*";
- d. Turhan Günay, "*Terör Örgütü PKK / KADEK tarafından yönetilen İstanbul merkezli bir televizyon kanalı kurma çalışmaları yürütmek*" iddiasıyla suçlanan bir şirketin çalışanından 600.00 TL alması;
- e. Bulent Utku'nun terör örgütü KONGRA-GEL (PKK) KCK-TM'ye bağlı bir haber ajansının ortağı ve yöneticisi olan P.B.'ye toplam 66.000,00 TL gönderen E.D. isimli şahsın yanında 14 Aralık 2004 öncesinde işe alınmış olması,
- f. Sayın Utku'nun, Mart 2013'te yargıç olarak çalışmaya başlayan A.K.G. adlı bir kişiden Mart 2014'de 4,619.00 TL alması. A.K.G. 17 Ekim 2014'te, yargıç olmak için sınavda hile yaptığı iddiaları nedeniyle gözetim altında tutulan S.B. adlı bir kişiye 1.020.00 TL transfer etmiş.

95. İddianame, P.B.'ye para göndermiş olan Sayın Utku'nun Aralık 2004 öncesinde E.D'nin yanında çalıştığına atıfta bulunmaktadır. E.D veya P.B hakkında daha fazla bilgi verilmemiştir.

96. Ayrıca, Sayın Utku'nun A.K.G'den 4.619,00 TL almasının mevcut kovuşturmayla neden alakalı olduğu da net değildir. Ne Utku ne de A.K.G zan altında görünmektedir, ancak Sayın Utku'nun doğrudan bir bağlantısı olmayan S.B, tamamen ilgisiz bir iddia nedeniyle soruşturma kapsamındadır.

97. Dolayısıyla, savcılık 170(4) Madde'ye aykırı olarak, bu işlemlerden herhangi birinin nasıl bir suç oluşturduğunu açıklama yükümlülüğünü bir kez daha ihmal etmiştir.

Bölüm XIII: "Sanıkların savunmaları"

98. Can Dündar ve İlhan Tanır dışındaki tüm sanıkların "savunmaları" özetlenmiştir. Ne Sayın Dündar ne de Sayın Tanır tutuklanmadıkları için savunma sunmadıkları açıklandığından bu konuda eleştiri yapılmamaktadır.

99. Ahmet Kadri Gürsel, Akın Atalay, Bülent Utku ve Ahmet Şık'ın özetleri çok kısa, özünde kendilerine yöneltilen suçlamaların hiçbirini kabul etmediklerini belirtmektedir.

100. Diğer sanıklar Cumhuriyet gazetesi ile terör örgütleri arasında herhangi bir ilişki olduğunu reddetmektedir. Ayrıca, Günseli Özaltay, Hacı Musa Kart, Hakan Karasınır, Hikmet Aslan Çetinkaya ve Mustafa Kemal Güngör Cumhuriyet gazetesinde editoryal içeriği etkileyecek konumda olmadıklarını ve/veya mali konularda kontrol sahibi olmadıklarını eklemektedir.
101. Aydın Engin, yazısındaki ifadeyi: "*Yurtta Sulh, Cihanda Sulh*" Mustafa Kemal'den alıntılanmıştır ve Fethullah Gülen ile ilişkilendirilemeyeceği" biçiminde açıklamaktadır. Sayın Karasınır, Sayın Çetinkaya ve Mehmet Orhan Erinç, "Fuat Aynı" ile ilgili haberlerin tüm gazetelerde yer aldığını belirtmiştir. Turhan Günay, Yönetim Kurulu üyesi olduğu 2011-2013 yılları arasında FETÖ/PDY lehine yazı yazılmadığını doğrulamıştır. Erinç, FETÖ/PDY veya PKK/KCK ile bağlantılı grup ve şirketlerden bağış alınmadığını doğruladı. Ayrıca, vakıf yönetim kurulunun Cumhuriyet gazetesinin mali sıkıntılar yaşaması nedeniyle bazı mülkleri satma kararı aldığını açıkladı. Ahmet Kemal Aydoğdu, "JeansBiri" adlı Twitter hesabının sahibi olduğunu, hesapların satılması nedeniyle yalanladı.
102. Bu bölüm, CMK 170 (5). Maddenin gerekliliklerini ele almak için bir şekilde ilerlemektedir. Ancak, savunmaların savcılığa ne zaman verildiği ve Sanıkların hesaplarını takip etmek için başka soruşturma yapıp yapılmadığı belirsizdir. Bu nedenle, gereklilikler-yine-yeterince karşılanmamıştır.

Bölüm XIV: "Sonuç ve değerlendirme"

103. Savcının CMK 170 (5). Maddesi kapsamındaki yükümlülüğü hatırlatılmaya değer: "İddianamenin sonuç kısmında, şüphelinin sadece aleyhine olan hususlar değil, lehine olan hususlar da ileri sürülür." 170 (5) Maddesi'ni ihlal eder biçimde şüphelilerin lehine olan hususlar bu bölümde hiçbir şekilde özetlenmemiştir.
104. İddianame 8 Şubat 2015'de Can Dündar'ın genel yayın yönetmeni olduktan sonra Cumhuriyet gazetesinin politikasının radikal şekilde değiştiğini, gazetenin "manipülatif haberler" yayarak ve "*Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Cumhurbaşkanı hakkında 'teröre destek veren devlet ve Cumhurbaşkanı' imajını yaratarak*" FETÖ/PDY, PKK/KCK ve DHKP/C silahlı terör örgütlerinin amaçlarına hizmet eden bir yayın organı haline geldiği iddialarını tekrarlamaktadır.
105. İddianamede Sayın Dündar'ı genel yayın yönetmeni olarak atadıkları için Vakıf Yönetim Kurulu'ndaki tüm sanıkların yayın politikasındaki değişiklikten sorumlu olduğu öne sürülmektedir. Bu çıkarımın *Surek v Türkiye (No. 3)*, Başvuru No: 24735/94, 08/07/1999 kararına dayandığı ifade ediliyor; burada "mal sahibi olduğu, bu konumu itibarıyla derginin yazı işleri yönetimini şekillendirme hakkına sahiptir, ve bu nedenle halk için bilgi toplanması ve dağıtılması konusunda derginin yazı işleri ve

muhabir personelinin “görev ve sorumlulukları” açısından vekaleten sorumlu olup, bu da çatışma ve gerginlik durumlarında daha büyük önem taşımaktadır” denilmiştir.

106. İddianame bir kez daha şunda ısrar etmektedir: *“ortak düşman algısına dayalı olarak harekete geçtiğinde, bu onların operasyonel anlamda ideolojik ve niyet birliği ile hareket etmelerini engellemez”*. Bu temelde, iddianame sanıkların haklı olarak birden fazla terör örgütüne yardım etmekle suçlanabilecekleri beyan etmekte çünkü *“daha yüksek bir güç tarafından bağlanmışlardır ve ortak hedefleri Türkiye Cumhuriyeti Devletini ve Hükümetini yıpratmak ve yok etmektir.”* Bu hukukta doğru bir pozisyon olamaz - bir davalı hangi terörist gruba katılmakla suçlandığını bilmeli ve deliller bunu gerekli ceza standardına göre gösteriyor olmalıdır.
107. İddianamede sonuç bölümünde basın özgürlüğünün sınırlandırılması ve AİHS'nin 17. Maddesi bağlamında değerlendirmektedir.²⁰ İddianamede basın özgürlüğünün sınırlarını *“kasıtlı olarak yanlış veya eksik bilgi sağlamak”* ve *“manipülatif yaklaşımlar sergilemek* olarak tanımlamaktadır. İddianame *“Basın özgürlüğü, basının devlet müdahalesi yanında şer odaklarının aracı olmaktan da uzak tutulmasına aracılık etmelidir”* sonucuna varmaktadır. İddianamede bunun şu şekilde yapılması ifade ediliyor: *“Tarihte eleştiri adı altında önce yıpratılmış, sonra da çökertilmiş devlet ve hükümet yapılarının örneklerini görmek mümkündür. Ülkenin bölünmez bütünlüğünü hedef alan bir propaganda ifade özgürlüğü gibi masum bir istek arkasına saklansa da [bu] terörün gıdası olabilir.”* Bu Savcı tarafından hiçbir basın özgürlüğünün tasvip edilmediğini ve basında çıkan görüşlerin kendisinin de (her türlü) terör eylemini desteklediğini göstermektedir.
108. Bu suçlamaların kovuşturmadaki suçlamaların sunulmasındaki temel kusurdur. İddianame görünüşe göre bir Devletin meşru eleştirisi ile iddianamenin *“manipülatif yaklaşımlar aracılığıyla”, “terörizme destek”* olarak etiketlediği şey arasında bir ayırım yapmamaktadır. İddianamede, *“sanıklar FETÖ/PDY terör örgütü lehine algı oluşturmaya yönelik basın çalışmaları yaptı”* diyerek yazıları, sosyal medya paylaşımlarını ve manşetleri *“masum ve meşru eylemler değil ”* fakat *“terör örgütünün amaçlarına hizmet ettikleri açıktır”* şeklinde değerlendirmektedir. Bu tür bir gazeteciliğin terörizmi veya terör örgütlerini nasıl desteklediği iddianamede açık olmaktan uzaktır.
109. CMU 170(2) Madde “Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler”

²⁰ AİHS Madde 17: Bu Sözleşme’deki hiçbir hüküm, bir devlete, topluluğa veya kişiye, Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesi veya bunların Sözleşme’de öngörülmüş olandan daha geniş ölçüde sınırlandırılmalarını amaçlayan bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkı verdiği biçiminde yorumlanamaz.

demektedir. Mevcut davada iddianame sanıklardan herhangi birinin, yeterli bir yana, suç işlediğinden şüphelenmek için bile makul bir gerekçe ortaya koymamaktadır.

İddianamenin uluslararası standartlar bakımından değerlendirilmesi

110. İddianame, iddianamelerle ilgili Türk kanunlarına uymamasının yanı sıra, Türkiye'nin imzacısı olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ("AİHS") ve Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi ("MSHUS") kapsamında yer alan haklarla da derinden çelişmektedir.²¹ Aşağıda, geçerli olan uluslararası hukuk ilkelerinin özü itibarıyla yalnızca bir özeti bulunmaktadır. Bu ilkelerin daha ayrıntılı açıklaması, örneğin gözlemlendiği duruşmalar bağlamında aynı yetersizliklerin çoğunu belirten diğer BHRC raporlarında bulunabilir.²²

Adil yargılanma hakkı

111. Adil yargılanma hakkı AİHS'nin 6. Maddesi ve MSHUS'un 14. Maddesi ile korunmaktadır.

112. Hakkın temel bir unsuru bir sanığın kendisine karşı açılan davanın niteliğini bilmesi ve buna itiraz edebilmesidir. Bu savunmanın dosyadaki yanıtlar ve diğer tarafın sunduğu deliller hakkında bilgi ve yorum yapma fırsatına sahip olmasını içermektedir.²³ Bu temel başlangıç noktası olmadan, sanığın avukatına gerektiği gibi talimat vermesi, savunmasını desteklemek için ilgili deliller elde etmesi veya duruşmaya düzgün bir biçimde hazırlanabilmesi pek mümkün değildir.²⁴ Dolayısıyla, adil yargılamanın mümkün olmayacağı kuvvetle muhtemeldir.

113. Ayrıca, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi'nin 23 Ağustos 2017 tarihli 32. Genel Yorumu (CCPR/C/GC/32), 31. paragrafta bu hakkın "hem kanuna hem de suçlamanın dayandığı iddia edilen genel olgularda" sunulmasını içermektedir.

114. Mevcut davada iddianame dayandığı delil ile sanıkların işlediklerini iddia ettiği suçlar arasında bağlantı kuramamıştır. Aynı şekilde, netlik ve tutarlılık eksikliği ve iddianamenin açıklanamayan teori dışında herhangi bir gerçek delili ortaya

²¹ Türkiye, AİHS'yi 1954'te ve MSHUS'yi 2003'te onayladı.

²² Bakınız BHRC, Duruşma Gözlem Ara Raporu, Zaman Gazetesi: Gazeteciler yargılanıyor, Haziran 2018, <http://www.barhumanrights.org.uk/wp-content/uploads/2018/07/Zaman-TRIAL-OBSERVATION-INTERIM-REPORT-FINAL-1-1.pdf>

²³ Natunen - Finlandiya, Başvuru No. 21022/04 (31 Mart 2009 tarihli karar) (AİHM); (2009) 49 EHRR 810, paragraf 39, Rowe ve Davis - İngiltere, Başvuru No. 28901/95 (16 Şubat 2000 tarihli karar) (AİHM); (2000) 30 EHRR 1 ve içinde yer alan davalar.

²⁴ Mattoccia - İtalya, Başvuru No. 23969/94 (25 Temmuz 2000 tarihli karar) (AİHM), paragraf 60.

koyamaması, onu gerektiği gibi uygun objektif analiz veya cevaptan yoksun kılacak niteliktedir. Bu nedenle, iddianame sırasıyla AİHS Madde 6(3)(a) ve MSHUS Madde 14(3)(a) ihlal etmektedir.

115. Masumiyet karinesi, bir sanığın aleyhine açılan davayı bilmesi şartıyla bağlantılı olarak, AİHS 6(2) Madde tarafından korunmaktadır. Hak ispat yükümlülüğünün iddia makamına ait olmasını gerektirir zira kendisine karşı açılacak davayla ilgili sanığı bilgilendirmek, buna göre bir savunma hazırlayıp sunabilmesini sağlamak savcılığa aittir. Mahkumiyet için yeterli delil sunmak da savcının yükümlülüğündedir.²⁵

116. Savcıların Rolüne İlişkin BM İlkeleri 1990²⁶ ("İlkeler"), hukukun üstünlüğünü korumada savcılarının görevlerini daha ayrıntılı olarak özetlemektedir. İlke 12, savcılarının görevlerini "adil, sürekli ve süratli bir biçimde" insan onuruna saygı gösterip, koruyarak yerine getirmesi gerektirmektedir. İlke 13 (a) savcılarının işlerini tarafsızlıkla ve her hangi bir ayrımcılıktan kaçınarak yürütmelerini ve 13 (b) savcılarının işlerini "Kamu yararını korurlar, objektif bir biçimde hareket ederler, zanlının ve mağdurun durumunu gereği gibi dikkate alırlar ve zanlının yararına veya zararına olup olmadığına bakmaksızın, ilgili her türlü duruma dikkat ederler" biçiminde yürütmelerini gerektirmektedir. İlkeler, UNODC ve Uluslararası Savcılar Birliği Kılavuzu ile tamamlanmış ve genişletilmiştir.²⁷ İlkeler hukuk önünde eşitlik hakkı, masumiyet karinesi ve bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde adil ve aleni yargılanma hakkı dahil olmak üzere uluslararası insan hakları hukukunun temel ilkelerine özgüllük katmaktadır.

117. İddianamede denge eksikliği ve bununla birlikte sanıkların lehine herhangi bir faktörün dikkate alınmaması, Cumhuriyet Savcısının uluslararası insan hakları standartlarını korumak için görevlerini objektif olarak yerine getirmediğini göstermektedir. İddianamede ileri sürülen delillerin çoğu aslında *prima facie* yani ilk bakışta, daha fazla açıklama yapılmadan suç faaliyetinin delili olarak kabul edilen yazılar, sosyal medya paylaşımları veya mali işlemlerin yayınlanması gibi meşru fiillerdir. Böylece iddianame, AİHS'nin 6(2) Maddesi ile güvence altına alınan masumiyet karinesini tamamen göz ardı etmiştir.

118. Son olarak, adil yargılanma hakkının temel bir yönü, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından yargılanmaktır. İddianamenin aleni siyasi tonu göz önüne

²⁵ Barberà, Messegue ve Jabardo / İspanya, Başvuru No 10590/83, (6 Aralık 1988 tarihli karar) (AİHM)

²⁶ Erişim için: <https://www.un.org/ruleoflaw/files/Guidelines%20on%20the%20Role%20of%20Savcılar%20.pdf>

²⁷ UNODC ve IAP, 'Savcılarının Statüsü ve Rolü', Viyana, 2014, erişim için: [https://www.iap-association.org/getattachment/Resources-Documentation/IAP-Standards-\(1\)/English.pdf.aspx](https://www.iap-association.org/getattachment/Resources-Documentation/IAP-Standards-(1)/English.pdf.aspx)

alındığında, bu hakkın ihlal edilmesi konusunda açık bir risk bulunmaktadır. Sanıklar yalnızca iddianamede ileri sürülen siyasi görüşlere katılmadıkları için terör suçlarından hüküm giyme riski ile karşı karşıyadır. Türkiye'de, yargıçların terörist gruplara destek ve bağlantılı oldukları iddiasıyla tutuklanmalarıyla seyreden, yargı bağımsızlığına yönelik bir müdahale modeli var.²⁸ Bu davada yargıçlar savcının ileri sürdüğü siyasi perspektife muhalefet olarak değerlendirilebileceğinden, (verecekleri) bir beraat kararı nedeniyle bedel ödeme riskiyle karşı karşıya kalabilir. Bu nedenle, bu durum bir mahkeme heyetinin önündeki delillerin bağımsız ve tarafsız bir şekilde değerlendirilmesinden sonra bir suçluluk hükmü tesis etmesi yerine, kendisinin de kovuşturulacağı korkusuyla bir sanığın mahkum edilmesi için baskı altında kalmasıyla sonuçlanabilir.

Kanunsuz ceza olmaz

119. AİHS 7. Madde ve MSHUS Madde 15, hiç kimsenin, işlendiği tarihte ulusal veya uluslararası hukuka göre cezai bir suç oluşturmayan herhangi bir eylem veya ihmal nedeniyle suçlu bulunmayacağını güvence altına almaktadır. Diğer bir deyişle, nullum crimen, nulla poena sine lege (yani kanunsuz suç ve ceza olamaz): yalnızca yasa bir suç tanımlayabilir ve bir ceza belirleyebilir.²⁹
120. Ayrıca, ceza kanunu, bir sanığın aleyhine kapsamlı bir şekilde yorumlanmamalı, kanun bir sanığın bunu yapmadan önce hangi davranışın yasaklandığını ve hangi eylemin onu sorumlu kılacağını bilmesi için yeterince net ve kesin olmalıdır.³⁰
121. Herkese açık bir mesajlaşma uygulamasının yasal olarak indirilmesi, hangi eylemlerin suç teşkil ettiği konusunda yeterli netlik ve kesinliğin olmadığı bir örnektir. Milyonlarca kişinin günlük olarak yaptığı böyle bir eylemi yasaklayan bir kanun mevcut değildir. Bu davranışı suç sayarak iddianame AİHS 7. Maddesi'ni ve MSHUS'un 15. Maddesi'ni ihlal etmektedir.

İfade özgürlüğü

122. İfade özgürlüğü AİHS'nin 10. Maddesi ve MSHUS'un 19. Maddesinde güvence altına alınmaktadır. Meşru bir amaç doğrultusunda sınırlandırılacak nitelikli bir haktır. Bununla birlikte, milli güvenliğe yönelik risklerin söz konusu olduğu durumlarda bile, kısıtlamalar yine de ilgili ve yeterli nedenlerle gerekçelendirilmeli

²⁸ Bakınız Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri '1-5 Temmuz 2019 Türkiye ziyareti sonrası Ülke Raporu', Strasbourg, 2020, <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/turkish-authorities-must-restore-judicial-independence-and-stop-targeting-and-silencing-human-rights-defenders>

²⁹ Kokkinakis v Yunanistan, (1993) Başvuru. No. 14307/88 (25 Mayıs 1993 tarihli karar) (AİHM), [52]de.

³⁰ a.g.e..

ve acil bir toplumsal ihtiyaca orantılı bir şekilde yanıt vermelidir.³¹ Bu durumda, neredeyse tamamen medya yayınlarına dayandırılan cezai suçlamaların bu meşru amacı oluşturup oluşturmadığını değerlendirmek gerekmektedir.

123. İddianamede öne sürülen iddiaların aksine, AİHM demokratik bir toplumda basının oynadığı yaşamsal rolü sürekli olarak kabul etmiş ve yetkililerin bu özgürlüğü kısıtlamak amacıyla "acil bir toplumsal ihtiyaç" olup olmadığına karar vermek için yalnızca sınırlı bir takdir payına sahip olduğunu tespit etmiştir:

*"Ayrıca, Sözleşme'nin 10 (2) Maddesi kapsamında, siyasi konuşma veya tartışmalara veya kamu yararını ilgilendiren sorulara getirilen kısıtlamalar için tanınan kapsam oldukça sınırlıdır. En dikkatli inceleme... ulusal makamlar tarafından alınan tedbirlerin veya yaptırımların kamuoyunu meşru olarak ilgilendiren konulardaki tartışmalara basın katılımını engelleyebildiği durumlarda gereklidir."*³²

124. Ayrıca, Mahkeme hukukun üstünlüğüne dayanan demokratik bir toplumda, mevcut düzene meydan okuyan ve barışçıl yollarla savunulan siyasi fikirlere uygun bir ifade fırsatı verilmesi gerektiğini gözlemlemiştir.³³

125. Ulusal bir makamın müdahalesi gerekliliği değerlendirilirken, söz konusu ifadenin şiddeti artırma veya haklı çıkarma ihtimali olup olmadığı dikkate alınır. Mahkeme aşağıdaki faktörlerin hiçbirini tek başına ele almayacak, hepsini bir bütün olarak değerlendirecek³⁴:

- İfadelerin gergin bir siyasi veya sosyal arka plana karşı yapılıp yapılmadığı;
- Uygun bir şekilde yorumlanan ve doğrudan veya daha geniş bağlamlarında anlaşılan ifadelerin, ister doğrudan ister dolaylı bir şiddet çağrısı olarak veya şiddet, nefret veya hoşgörüsüzlüğün bir gerekçesi olarak görülüp görülmediği.
- Açıklamaların yapılma biçimi ve bunların-doğrudan veya dolaylı olarak-zararlı sonuçlara yol açma kapasitesi.

126. Gözel ve Özer/Türkiye,³⁵ davasında, Mahkeme çatışan çıkarlar arasında bir denge kurulurken, ulusal makamların, halkın, çatışma durumuna ilişkin

³¹Doner ve Diğerleri / Türkiye, Başvuru No. 29994/02, (7 Mart 2017 tarihli karar) (AİHM), [102].

³²Stoll v İsviçre [GC], Başvuru No. 69698/01, (10 Aralık 2007 tarihli karar) (AİHM), [106].

³³Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası v. Türkiye, Başvuru No. 20641/05, (25 Aralık 2012 karar) (AİHM) [70].

³⁴Perincek / İsviçre, [GC], Başvuru No. 27510/08, (15 Ekim 2015 tarihli karar) (AİHM) [205-208].

³⁵Gözel ve Özer / Türkiye, App No. 43453/04 ve 31098/05, §56, (6 Temmuz 2010 tarihli karar) (AİHM), [56] 'da.

çatışmanın taraflarından birininkinden farklı bir perspektiften haberdar olma hakkına, ne kadar tatsız olursa olsun, yeterince önem vermesi gerektiğine hükmetmiştir.

127. Bize göre iddianame içinde yer alan delil ve iddialar bağlamında hakları takdir etmeyi, dengelemeyi veya değerlendirmeyi ihmal etmektedir. İddianamede vurgulanan şey, ifade özgürlüğünün sınırlarına atıfta bulunarak, “*Basın özgürlüğü, basının devlet müdahalesi yanında şer odaklarının aracı olmaktan da uzak tutulmasına aracılık etmelidir*” beyanında bulunmaktadır. AİHM makamlarına dair sınırlı, kendi kendine hizmet eden analizi ve ifade özgürlüğü hakkına aldırış etmemesi iddianamedeki sorunun derinliğini ortaya koymaktadır.

128. Aslında AİHM, 10 Kasım 2020’de, *Süleyman ve ors / Türkiye*³⁶ davasında olduğu gibi, bu iddianamedeki delillerin ağırlığını bu davada sanıkların bir kısmının başvurusu sırasında belirlemişti.³⁷ Başvuru öncelikle başvuranların tutukluluk bağlamında özgürlük haklarının ihlal edilip edilmediğiyle ilgili olmakla birlikte bu iddianamede dayandırılan materyalin aynısını değerlendirmişti.

129. Bu rapordaki analizle ilgili olarak, AİHM şu sonuca varmıştır:

- a. Yazılar ve mesajlar, Cumhuriyet gazetecilerinin genel ilgi alanlarına ilişkin çeşitli kamuoyu tartışmalarına katkı sağlamıştır [paragraf 172];
- b. Yazılar ve mesajlar terörist suçları işlemeye yönelik herhangi bir teşvik içermiyordu, şiddet kullanımına göz yummamıştı ve meşru makamlara karşı ayaklanmayı teşvik etmedi [paragraf 173];
- c. Yazılar ve mesajlardaki duruş, genel olarak o günün hükümetinin politikalarına karşı bir tavırdı [paragraf 174];
- d. Başvurucuların iddia edilen eylemlerine ilişkin ayrıntılı inceleme, başvuruların ifade ve basın özgürlüklerinin kullanımı içerisinde olduklarını göstermektedir. Bu özgürlüklere getirilen meşru kısıtlamaları ihlal etme amacını güden genel bir planın parçası olduklarını ve başvuranların cezai suçlar işlediklerine dair makul bir şüpheye dayanak olabilecek hiçbir şey yoktu [paragraf 175].

130. Cumhuriyet gazetesi tarafından yayınlanan bir yoruma ilişkin AİHM’nin bulgusu özellikle önemlidir:

³⁶*Süleyman ve ors / Türkiye*, Başvuru No. 59453/10, (10 Kasım 2020 tarihli karar) (AİHM).

³⁷*Sabuncu ve ors / Türkiye*, Başvuru No. 23199/17, (10 Kasım 2020 tarihli karar) (AİHM).

"... İlgili adli makamlar, bir yanda kamuoyu tartışması bağlamında hükümete yönelik eleştiriler, diğer yanda terör örgütlerinin şiddet eylemlerini meşrulaştırmak için kullandıkları bahaneler arasında kafa karışıklığı yaratmıştır. Kamuoyu önündeki tartışma bağlamında ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğüne uygun olarak yetkililere meşru bir şekilde yöneltilen eleştirileri, terör örgütlerine yardım etmek ve/veya bu örgütler lehine propaganda yapmak olarak nitelendirdiler.

Mahkemenin görüşüne göre, ceza hukukunun bu tür bir yorumunun, kamu özgürlüklerini tanıyan ulusal mevzuatla uzlaştırılması sadece zor olmakla kalmayıp, aynı zamanda Sözleşme sistemi için önemli bir risk oluşturarak, hükümet ve resmi makamlarca savunulan görüşlere karşı çıkan herhangi bir kişinin terörist veya teröristlere yardım eden kişi olarak nitelendirilmesiyle sonuçlanmaktadır. Böyle bir durum, çoğulcu bir demokraside, siyasi muhalefetle uyumlu olan ancak şiddet kullanımını desteklemeyen gazetecilere karşı makul bir şüphenin varlığına ilişkin tarafsız bir gözlemciyi tatmin etmekten uzaktır. " [paragraf 178-179].

131. Mahkeme, sunulan delillere ilişkin olarak 10. Maddenin ihlal edildiği sonucuna varmıştır:

*"Başvurucuların tutuklanmasının ardından dava dosyasına eklenen delillerin, **özellikle iddianamedeki deliller** ve tutuklu bulundukları sırada üretilen kanıtlar, tutukluluklarının devam etmesini haklı çıkaran başka şüphelere yol açabilecek gerçekler veya bilgilere ulaşmış değildir.*

Mahkeme, özellikle, başvurucuların cezai olarak sorumlu tutulduğu eylemlerin, halihazırda bilinen gerçekler ve olaylara ilişkin kamuoyu tartışması kapsamına girdiğini, bunların Sözleşme özgürlüklerinin kullanılması anlamına geldiğini ve siyasi alanda şiddet kullanımını savunmadıklarını veya desteklemediklerini ve başvuranların terör örgütlerinin yasadışı amaçlarına, yani politik amaçlarla girilen şiddet ve teröre katkıda bulunmak için herhangi bir niyet göstermediklerine dikkat çeker"[Paragraf 181, vurgu eklenmiştir].

Sonuçlar

132. Bu iddianame özü itibarıyla kusurludur ve uluslararası ve yerel standartlara uymamaktadır. Bilhassa:

- a. Kararlılıktan ve odaktan yoksundur, hukuki bir belgenin temel gereksinimlerini karşılamaktan ziyade uzun bir siyasi tez ile anlamına gelmektedir;
- b. Sanıkların suç işlediğine dair temel bir delil eksikliği olduğundan CMK'nın 170 (2) Maddesi ve AİHS'nin 6 (2) Maddesini ihlal etmektedir;
- c. Ayrıca iddianame, sunulan "delil" olduğu iddia edilenlerin, Türk hukukuna göre nasıl suç teşkil ettiğini açıklamadığı için CMK 170 (4) Maddesi ve AİHS'nin 6 (3) Maddesini ihlal etmektedir;
- d. İddia edilen belirli bir davranış ulusal veya uluslararası hukuka göre (yani bir mesajlaşma uygulamasının kullanılması) bir suç teşkil etmez, AİHS'nin 7. Maddesini ihlal etmektedir;
- e. İddianamede yer alan siyasi iddialar, suçlamalara yönelik herhangi bir savunmanın veya bu suçlamalara ilişkin herhangi bir beraat kararının terör eylemlerini de destekleyeceğini belirterek yargılamanın adilliğini tehlikeye atabilir ve böylece AİHS'nin 6(1) Maddesini ihlal edebilir;
- f. İddianame, başvuranların cezai olarak sorumlu tutulduğu eylemlerin meşru kamusal tartışma kapsamına girdiğini ve teröristlerin şiddet kullanmasını desteklemediğini veya savunmadığını kabul etmeyerek, AİHS'nin 10. Maddesiyle çelişmektedir.

133. Türk ve uluslararası insan hakları hukukuna göre bir savcının görevleri ve geçerli bir iddianame sunmanın gereklilikleri açıktır. Savcılar, tarafsız davranma ve hukukun üstünlüğüne uygun hareket etme yükümlülüklerine uymalıdır. Bu davada bunun yapılmaması, adil yargılanma hakkının ve AİHM'nin yakın zamanda onayladığı gibi ifade özgürlüğü hakkının temel bir ihlali anlamına gelmektedir.